

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, Ec. Palanciuc, V. Negru)

DECIZIE

12 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Aliona Miron
Nina Vascan

examinând recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Profirie Pancu împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la
anularea actului administrativ,
împotriva deciziei din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
admis apelul depus de Profirie Pancu, s-a casat hotărârea din 08 decembrie 2020 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă hotărâre privind admiterea
acțiunii depuse de Profirie Pancu,

c o n s t a ț ă :

La data de 17 august 2020 Profirie Pancu, reprezentat de avocatul Iurie
Mărgineanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale
de Integritate cu privire la anularea Actului de constatare nr. 153/05 din 31 iulie 2020
(f.d. 3-12).

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, prin
ordinul Direcției Educație Ungheni nr. 99 din 14 noiembrie 2016 a fost numit în
funcția de director al gimnaziului „Negurenii Vechi”.

Reclamantul Profirie Pancu a comunicat că la data de 03 august 2020 i-a fost
adus la cunoștință Actul de constatare nr. 153/05 din 31 iulie 2020, emis de
Autoritatea Națională de Integritate, conform căruia la data de 20 iunie 2019,
inspectorului de integritate Rodion Buzu i-a fost repartizată aleatoriu sesizarea nr.

04-13/264 din 20 iunie 2019, iar prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 179/05 din 12 iulie 2019 a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către reclamant.

Reclamantul a relatat că prin Actul de constatare nr. 153/05 din 31 iulie 2020 al Autorității Naționale de Integritate s-a stabilit că, Profirie Pancu, în calitate de director al gimnaziului „Negurenii Vechi”, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: - nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. a) - b), art. 12 alin. (5) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale; - nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14 alin. (2) - (4) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale; - emiterea/semnarea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice în care avea interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată, soția Elena Pancu, fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale. Profirie Pancu a fost decăzut din dreptul de a exercita funcții publice și funcții de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interes. S-a decis sesizarea gimnaziului „Negurenii Vechi”, în termen de 15 zile din momentul în care Actul de constatare nominalizat va rămâne definitiv, în vederea încetării raporturilor de muncă cu Profirie Pancu și s-a înscris reclamantul în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, de la data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența stării de incompatibilitate.

Reclamantul Profirie Pancu a invocat că Elena Pancu a fost angajată în cadrul gimnaziului „Negurenii Vechi” în anul 1982, iar în anul 2011 a fost numită director al gimnaziului menționat și din anul 2016 aceasta a fost transferată în funcția de profesor de limba și literatura română prin ordinul Direcției Educație Ungheni nr. 98 din 11 noiembrie 2016.

Reclamantul a notat că în esență legalitatea sau ilegalitatea actului administrativ individual cuprinde două dimensiuni: legalitatea sau ilegalitatea materială și cea formală, iar în litigiu dedus judecării, ambele dimensiuni ale legalității actului contestat au fost încălcate.

Reclamantul a relatat că măsurile aplicate prin Actul de constatare nr. 153/05 din 31 iulie 2020 al Autorității Naționale de Integritate contravin în special principiului proporționalității și securității juridice. Or, în fapt Elena Pancu a fost transferată în funcția de profesor de limba și literatura română prin ordinul Direcției Educație Ungheni nr. 98 din 11 noiembrie 2016, iar actele semnate de către Profirie Pancu, în calitate de director al gimnaziului „Negurenii Vechi” nu erau necesare, dar reprezintă formalități de executare a ordinului emis de organul ierarhic superior, care nu atribuie alt statut juridic Elenei Pancu.

Reclamantul a invocat că actele semnate nu sunt acte administrative după cum invocă Autoritatea Națională de Integritate, dar nici acte juridice.

Reclamantul Profirie Panu a invocat că Actul de constatare nr.153/05 din 31 iulie 2020 al Autorității Naționale de Integritate, contrar prevederilor art. 31 și 118 alin. (1) - (3) din Codul administrativ, nu conține nici o motivare în privința scopului legitim urmărit prin măsura aplicată reclamantului, dar și în privința celorlalte elemente ale proporționalității, și această se datorează aprecierii eronate a faptelor și normelor de drept precum și a lipsei de motivare a actului administrativ individual contestat.

Cu privire la testul de rezonabilitate a măsurii, reclamantul a menționat că, măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă, dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporționată în raport cu scopul urmărit.

Reclamantul a invocat că, ilegalitatea procedurală a actului administrativ individual contestat se confirmă prin încălcarea normelor procedurale. Astfel, deși conform art. 28 alin. (1) din Codul administrativ, procedura administrativă se realizează într-un mod simplu, adecvat, rapid, eficient și corespunzător scopului, la caz, procedura administrativă a fost inițiată la data de 12 iulie 2019 și finalizată la 31 iulie 2020, contrar art. 60 alin. (1), (4) și (5) din Codul administrativ, care prevede că, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile.

Reclamantul Profirie Panu a notat că, în temeiul art. 64 alin. (2) din Codul administrativ, nerespectarea termenului general de 30 zile se consideră o respingere a sesizării de către Autoritatea Națională de Integritate.

Reclamantul a specificat că Autoritatea Națională de Integritate nu a efectuat cercetarea de fapt în mod complet, obiectiv și multiaspectual, fapte ce contravin prevederilor art. 22, 85 alin. (3), 92 din Codul administrativ.

Reclamantul a invocat că Actul de constatare nr.153/05 din 31 iulie 2020 este semnat de inspectorul de integritate Rodion Buzu din numele Inspectoratului de Integritate, care este parte integrantă a Aparatului Autorității Naționale de Integritate. Prin urmare, Actul de constatare a fost emis de o structură internă, fără personalitate juridică, în pofida faptului că funcția de exercitare a controlului averii și intereselor personale, controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese îi revine Autorității Naționale de Integritate în corespundere cu dispozițiile articolelor 5 și 6 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Reclamantul a indicat că potrivit art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, persoana care a fost supusă controlului poate contesta Actul de constatare în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ. Însă, Codul administrativ nu utilizează expresia de „instanță de contencios administrativ”, expresia fiind preluată din Legea contenciosului administrativ, care este abrogată din 01 aprilie 2019. Totodată, legiuitorul la adoptarea Codului administrativ a optat pentru principiul specializării organice a judecătorilor pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ.

De asemenea, reclamantul Profirie Panu a remarcat că indicarea „termenului de 15 zile” este contrară prevederilor art. 2 alin. (2), 206 alin. (1) lit. a) și 209 alin. (1) din Codul administrativ, iar sintagma „primirea acestuia” nu este totalmente

contrară art. 163 lit. c) din Codul administrativ. Astfel, din rațiuni de ordin practic ce țin de puterea lucrului decis și efectele actului de constatare se impune adresarea directă în instanța de judecată.

Reclamantul a solicitat anularea Actului de constatare nr. 153/05 din 31 iulie 2020 emis de Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Profirie Panu.

Prin hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani s-a respins cererea de chemare în judecată în contencios administrativ depusă de avocatul Iurie Mărgineanu în interesele lui Profirie Panu împotriva Autorității Naționale de Integritate privind anularea Actului de constatare nr. 153/05 din 31 iulie 2020, ca neîntemeiată (f.d. 52, 61-66).

La data de 28 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, Profirie Panu, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu a contestat cu apel hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 56-57).

Hotărârea motivată din 08 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată avocatului Iurie Mărgineanu, care reprezintă interesele apelantului Profirie Panu, la data de 23 februarie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție DS8001074342AS, anexat la materialele cauzei (f.d.68).

La data de 10 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, Profirie Panu, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu a prezentat motivarea apelului (f.d.73-80).

La 23 februarie 2022, Profirie Panu, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu a depus cerere de apel suplimentar (f.d.120-126).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind în termen apelul depus de Profirie Panu, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu.

Prin decizia din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Profirie Panu, s-a casat hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a admis acțiunea depusă de Profirie Panu și s-a anulat Actul de constatare nr. 153/05 din 31 iulie 2020, întocmit de Autoritatea Națională de Integritate (f.d.168-174).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut că, inspectorul de integritate a întocmit și emis Actul de constatare nr. 153/05 din 31 iulie 2020, prin care a constatat că Profirie Panu, în calitate de director al gimnaziului „Negurenii Vechi”, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu prevederile art.12 alin. (4) lit. a), b), art. 12 alin. (5) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale; nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14 alin. (2)-(4) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale; emiterea/semnarea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice în care avea interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată – soția Elena Panu, și anume: ordinul nr. 18 din 14 noiembrie 2016 cu privire la transferul Elenei Panu în funcția de profesor la gimnaziul „Negurenii Vechi”, fișa postului pentru profesori din 14 noiembrie 2016, ordinul nr. 115 din 20 iunie 2019 cu privire la încetarea contractului individual de muncă a Elenei Panu.

Instanța de apel a reținut că, deși în punctul de vedere, Profirie Panu a indicat că, ordinul nr. 18 din 14 noiembrie 2016 a fost emis ca consecință a ordinului

Direcției Educație Ungheni nr. 98 din 11 noiembrie 2016, în actul de constatare, inspectorul de integritate nu s-a expus asupra acestor argumente.

Totodată, instanța de apel a indicat că, inspectorul de integritate a omis să motiveze prin ce anume s-a materializat interesul lui Profirie Pancu, când acesta a semnat ordinul de eliberare din funcție a soției sale, deși, acesta urma să stabilească dacă emiterea acestui ordin a fost condiționată de interesele personale ale apelantului. Or, în cazuri similare, inspectorii de integritate au încetat procedurile de control inițiate în privința unor subiecți ai declarării, statuând că, incriminarea conflictului de interese urmărește sancționarea situațiilor în care exercitarea imparțială a atribuțiilor de serviciu ale subiectului declarării ar putea fi efectuată. La caz, inspectorul de integritate a omis să verifice, dacă prin emiterea unui ordin subsecvent de angajare și a ordinului de concediere, Profirie Pancu și-a exercitat în mod parțial atribuțiile de serviciu și dacă, acesta ar fi avut vre-un interes personal în emiterea actelor respective.

Instanța de apel a reiterat că la aplicarea sancțiunii sub formă de privare a persoanei de dreptul de a exercita funcții publice sau funcții de demnitate publică, inspectorul de integritate urmează să motiveze aplicarea unei astfel de sancțiuni prin prisma principiului proporționalității. Or, din analiza Actului de constatare întocmit în privința lui Profirie Pancu, nu rezultă că inspectorul de integritate ar fi examinat situația prin prisma principiului proporționalității, atunci când a dispus aplicarea sancțiunilor pentru încălcarea regimului juridic al conflictului de interese.

Instanța de apel a invocat că, din mai multe acte de constatare emise de Inspectoratul Național de Integritate rezultă că, inspectorii de integritate nu au aplicat sancțiuni precum decăderea persoanei din exercitarea unei funcții și înscrierea acesteia în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică de demnitate publică, motivându-și soluțiile prin faptul că, subiectul controlului este la prima verificare pe aspectul regimului juridic al conflictelor de interese, iar în ce prevede natura abaterilor, inspectorii au conchis că acestea vizează decizii luate de subiectul controlului în circumstanțe deosebite, în exercitarea cu precădere a obligațiilor de serviciu și atribuțiilor funcționale, care nu conduc la concluzia că ar fi prejudiciat interesul public sau afectate interesele altor persoane fizice și juridice. Prin urmare, Actul de constatare emis în privința lui Profirie Pancu este unul ilegal și contrar dispozițiilor art. 29 din Codul administrativ, or, inspectorul de integritate nu a motivat proporționalitatea sancțiunilor aplicate în raport cu pretensele încălcări admise de Profirie Pancu.

Instanța de apel a constatat că în condițiile speței, inspectorul de integritate a încălcat termenul de efectuare a controlului inițiat în privința lui Profirie Pancu. Astfel, deși nici Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și nici Legea nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale nu instituie careva norme cu privire la termenii de finalizare a procedurii de control și de emitere a actului de constatare, Codul administrativ reglementează expres termenele în procedura administrativă.

La caz, instanța de apel a constatat că, sesizarea în privința lui Profirie Pancu a fost depusă la data de 20 iunie 2019, procesul-verbal de inițiere a controlului a fost emis la 12 iulie 2019, iar Actul de constatare a fost întocmit la 31 iulie 2020. Aceste

circumstanțe denotă în mod cert, că inspectorul de integritate a încălcat termenii de efectuare a controlului în privința lui Profirie Panu, stabiliți de Codul administrativ, încălcare ce denotă ilegalitatea actului contestat.

Astfel, instanța de apel a indicat că, începutul termenului de control corespunde zilei în care la Autoritatea Națională de Integritate a fost înregistrată sesizarea în privința lui Profirie Panu, adică 28 iunie 2019 și, respectiv, procedura de control urma a fi finisată în termen de 30 de zile, dar, în orice caz, procedura administrativă nu putea depăși 90 de zile și trebuia finalizată în termen maxim de până la data de 27 septembrie 2019, însă aceasta a fost terminată tocmai la 31 iulie 2019, după 13 luni și 3 zile, fără a fi prezentate careva elemente plauzibile de încălcare a termenilor de efectuare a controlului.

Instanța de apel e relevat că, după depunerea sesizării și întocmirea procesului-verbal de inițiere a controlului, inspectorul de integritate la 14 august 2019 a solicitat prezentarea unor acte relevante cauzei; la 06 aprilie 2020 a extras informații necesare din FVID18; la 22 mai 2020 a solicitat subiectului declarării prezentarea explicațiilor pe marginea actelor indicate; iar la 18 iunie 2020 a recepționat de la Profirie Panu explicații scrise pe marginea celor invocate. Astfel, inspectorul de integritate nu a întreprins un volum excesiv de acțiuni.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, Autoritatea Națională de Integritate a încălcat termenul de efectuare a procedurii administrative, iar Actul de constatare este afectat de vicii de procedură, ce îi afectează legalitatea și urmează a fi anulat.

La data de 12 iulie 2022 Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs împreună cu motivarea împotriva deciziei din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată depuse de Profirie Panu (f.d. 177-181).

În motivarea recursului, recurenta a menționat că, nu este de acord cu soluția adoptată de instanța de apel, deoarece la emiterea deciziei instanța a aplicat eronat normele de drept material, astfel, la examinarea cauzei nu au fost constatate, elucidate și dovedite circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Cu referire la argumentul instanței de apel precum că inspectorul de integritate nu a efectuat cercetarea de fapt în mod complet, obiectiv și multiaspectual, recurenta a specificat că instanța de apel nu a luat în considerare faptul că, la originea cauzei s-a aflat sesizarea din oficiu nr. 04-13/264 din 20 iunie 2019 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către Profirie Panu, director general al gimnaziului „Negurenii Vechi” și repartizată la data de 28 iunie 2019 aleatoriu spre verificare, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, în ordinea art. 30 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Recurenta a indicat că în temeiul prevederilor legale stipulate la art. 20 alin. (1) lit. a) - d), art. 32 alin. (3) și art. 37 alin. (2) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, de către inspectorul de integritate au fost extrase date din Registrul declarațiilor privind conflictele de interese din cadrul

Autorității Naționale de Integritate și solicitate gimnaziului „Negurenii Vechi” informații și documente necesare desfășurării controlului.

Recurenta a notat că potrivit informației prezentate de către gimnaziul „Negurenii Vechi”, Profirie Panu exercită funcția de director al gimnaziului Negurenii Vechi, fiind numit prin ordinul Direcției Educație Ungheni nr. 99 din 14 noiembrie 2016. Iar, conform Registrului informațional de Stat „Registrul de Stat al Populației”, Elena Panu este soția lui Profirie Panu, confirmându-se astfel relațiile de persoane apropiate (soț-soție).

Recurenta Autoritatea Națională de Integritate a invocat că instanța de apel nu a luat în considerare dosarul administrativ, care conține întreg materialul probatoriu acumulat în cadrul controlului, care probează că intimatul Profirie Panu, exercitând funcția de director al gimnaziului „Negurenii Vechi” a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese, nesoluționarea conflictelor de interese reale și emiterea/semnarea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice în care avea interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată, soția Elena Panu, și anume: ordinul nr. 18 din 14 noiembrie 2016 cu privire la transferul Elenei Panu în funcția de profesor la gimnaziul „Negurenii Vechi”; fișa postului pentru profesori din 14 noiembrie 2016; ordinul nr.115 din 20 iunie 2019 cu privire la încetarea contractului individual de muncă a Elenei Panu.

Recurenta a specificat că, instanța de judecată urmează să constate că încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către intimat, în calitate de director al gimnaziului „Negurenii Vechi”, a fost demonstrată pe deplin, or, actele indicate supra, vizează o persoană apropiată a intimatului, care în consecință a beneficiat de foloase atât materiale precum și foloase nemateriale, fapt ce denotă interesul personal al persoanei supuse controlului.

Recurenta Autoritatea Națională de Integritate a notat că pentru a nu admite interpretarea eronată a Legii nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, urmează a fi studiată Nota informativă la proiectul Legii sus menționate, din care rezultă că legiuitorul în noțiunea de „conflict de interese” a inclus situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, poate sau pare a influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

Subsecvent, conform Notei informative nominalizate, noțiunea de interes personal include orice interes material sau nematerial al subiectului declarării, care rezultă din necesitățile sau intențiile acestuia, din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile cu persoane apropiate sau persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile cu organizații necomerciale și organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele persoanei.

Recurenta Autoritatea Națională de Integritate relevă că, instanța de apel nu a luat în considerare faptul că, legislația în vigoare reglementează atât obligațiunile subiectului declarării, precum și procedura de rezolvare a situației de conflict apărut. Prin urmare, organul ierarhic superior nemijlocit al lui Profirie Panu fiind Direcția Educație Ungheni, acesta urma să întreprindă măsurile corespunzătoare în

conformitate cu prevederile art. 12 alin. (4) lit. (a) - (b) și art. 12 alin. (5) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale. Însă, potrivit răspunsului gimnaziului „Negurenii Vechi” nu au fost identificate careva declarații parvenite de la Profirie Panu, prin care să declare existența conflictului de interese în raport cu persoana apropiată, Elena Panu.

Recurenta a marcat că, potrivit informației din sistemul de management a documentelor electronice „E-Management” al Autorității Naționale de Integritate, precum și a informației conținute în Registrul declarațiilor privind conflictele de interese al Autorității Naționale de Integritate, nu au fost identificate înscrisuri despre declarațiile adresate Autorității Naționale de Integritate de către Profirie Panu, prin care ar fi solicitat soluționarea conflictelor de interese reale în care s-a aflat.

De asemenea, recurenta a notat că deși instanța de apel a constatat că, prin ordinul directorului gimnaziului „Negurenii Vechi” nr. 115 din 20 iunie 2019, semnat de Profirie Panu, s-a încetat contractul individual de muncă cu durata determinată cu Elena Panu, în legătură cu expirarea termenului conform legislației în vigoare, începând cu 24 iunie 2019, fiind astfel stabilită existența conflictului de interese consumat, din considerente neclare instanța de apel consideră că Actul de constatare nr. 153/05 din 31 iulie 2020 a fost emis ilegal.

Referitor la argumentarea instanței de apel precum că Autoritatea Națională de Integritate a încălcat termenul de efectuare a procedurii administrative, recurenta a specificat că la desfășurarea procedurii de control în privința lui Profirie Panu, inspectorul de integritate s-a condus de legislația pertinentă, și anume Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate; Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale și Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017.

Recurenta Autoritatea Națională de Integritate a accentuat că instanța de apel urma să rețină că legislația specială, care prevede modalitatea de constatare a conflictului de interese, nu prevede expres un termen de finalizare a procedurii de control, însă prevede termene de inițiere a controlului; de notificare a actului de constatare și de contestare a acestuia. Totuși, termenul controlului trebuie să fie unul rezonabil, în dependență de complexitatea cazului și comportamentul subiectului declarării în perioada controlului. Respectiv, în speță, inspectorul de integritate a examinat actele juridice emise de intimat în perioada controlului, a efectuat interpellări în diverse instituții publice, circumstanțe ce demonstrează complexitatea dosarului prin ce se justifică termenul de examinare a acestuia.

De asemenea, recurenta a susținut că, invocarea de către instanța de apel a art. 60 alin. (1) și (4) din Codul administrativ este una irelevantă, deoarece nu urma a fi aplicat termenul general de procedură menționat în Codul administrativ. Or, la emiterea actelor de constatare Autoritatea Națională de Integritate se ghidează de prevederile normelor speciale, care nu prevăd expres un termen de efectuare a controlului.

Recurenta a menționat că instanța de apel nu a luat în considerare argumentul Autorității Naționale de Integritate precum că, intimatul la depunerea acțiunii în instanța de judecată s-a condus de prevederile art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, care prevede

termenul de 15 zile de contestare a Actului de constatare, dar nu de termenii indicați în Codul administrativ. Astfel, Profirie Pancu respectă și acționează în corespundere cu legile speciale, însă invocă ca temei de ilegalitate al Actului de constatare nerespectarea termenilor de procedură reglementați de Codul administrativ.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 04 mai 2022, însă date despre notificarea dispozitivului deciziei Autorității Naționale de Integritate, la materialele cauzei lipsesc. Totodată, decizia motivată din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei Autorității Naționale de Integritate la data de 05 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, fapt confirmat prin extrasul anexat la actele cauzei (f.d. 175).

La 12 iulie 2022 recurenta Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs împreună cu motivarea împotriva deciziei din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.177-181).

Astfel, recursul depus de către Autoritatea Națională de Integritate este în termen.

La data de 25 iulie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat copia recursului depus de Autoritatea Națională de Integritate în adresa lui Profirie Pancu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 192). Însă, deși la data de 04 august 2022, Profirie Pancu a recepționat copia recursului Autorității Naționale de Integritate, fapt confirmat prin avizul de recepție DS8006924460AS (f.d.193), anexat la actele cauzei, acesta nu și-a valorificat dreptul său procedural și nu a depus referință.

Totodată, la data de 09 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Curtea Supremă de Justiție a expediat copia recursului depus de Autoritatea Națională de Integritate în adresa avocatului Iurie Mărgineanu, care reprezintă interesele lui Profirie Pancu (f.d. 194), însă, avocatul Iurie Mărgineanu nu a depus referință.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinând admisibilitatea recursului depus de Autoritatea Națională de Integritate a considerat că acesta este admisibil, motiv pentru care, prin încheierea din 17 august 2022 a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători (f.d. 198).

Conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurenței, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate, de a casa integral decizia din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei instanței de apel spre rejudecare, în alt complet de judecată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Conform art. 194 alin. (2) coroborat cu art. 21 și art. 36 din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Din actele cauzei rezultă că, la data de 20 iunie 2019, inspectorul de integritate Ala Timoftică a depus o sesizare din oficiu prin care a solicitat repartizarea acestei sesizări și inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Profirie Pancu, în calitate de director al gimnaziului „Negurenii Vechi” (f.d.2 dosar administrativ).

Prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 179/05 din 12 iulie 2019 s-a dispus inițierea în privința lui Profirie Pancu, în calitate de director al gimnaziului „Negurenii Vechi” a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese (f.d. 10 dosar administrativ).

În rezultatul efectuării controlului privind respectarea regimului incompatibilităților de către Profirie Pancu, prin Actul de constatare nr.153/05 din 31 iulie 2020, Autoritatea Națională de Integritate a stabilit că, Profirie Pancu, în calitate de director al gimnaziului „Negurenii Vechi”, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: - nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. a) - b), art. 12 alin. (5) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale; - nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14 alin. (2) - (4) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale; - emiterea/semnarea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice în care avea interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată, soția Elena Pancu, fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale. Profirie Pancu a fost decăzut din dreptul de a exercita funcție publică sau funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data rămânerii definitive și

irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese. S-a decis sesizarea organului ierarhic superior, în termen de 5 zile din momentul în care Actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării raporturilor de muncă cu Profirie Panu, director al gimnaziului „Negurenii Vechi”, raionul Ungheni și acesta a fost înscris în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, de la data rămânerii definitive a actului de constatare, or din data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese (f.d.13-17).

La data de 17 august 2020 Profirie Panu, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea Actului de constatare nr. 153/05 din 31 iulie 2020 (f.d. 3-12).

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță, prin hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a respins cererea de chemare în judecată depusă de Profirie Panu împotriva Autorității Naționale de Integritate privind anularea Actului de constatare nr. 153/05 din 31 iulie 2020, ca neîntemeiată (f.d. 61-66).

Examinând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 04 mai 2022 a casat hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și a emis o nouă hotărâre, prin care a admis acțiunea depusă de Profirie Panu și a anulat Actul de constatare nr. 153/05 din data de 31 iulie 2020, întocmit de Autoritatea Națională de Integritate (f.d.168-174).

Judecând cauza în ordine de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a interpretat eronat normele materiale aplicabile litigiului dedus judecătii, fapt ce rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele și aplicarea corectă a normelor de drept material.

Instanța de recurs relevă că în corespundere cu art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Reieșind din prevederile art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Prin prisma art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La fel, aplicabile sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborate cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător

prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În sensul art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În conformitate cu art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Reieșind din prevederile art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 39 alin. (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

În corespundere cu prevederile art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Iar, conform art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că obiect al prezentei cauze îl constituie verificarea legalității și temeiniciei Actului de constatare nr. 153/05 din 31 iulie 2020, emis de Autoritatea Națională de Integritate, prin care s-a stabilit că, Profirie Panu, în calitate de director al gimnaziului „Negurenii Vechi”, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: - nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. a) - b), art. 12 alin. (5) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale; - nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14 alin. (2) - (4) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale; -

emiterea/semnarea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice în care avea interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată, soția Elena Pancu, fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de apel ca temei de admitere a acțiunii lui Profirie Pancu a invocat încălcarea termenului de efectuare a procedurii administrative prevăzut de art. 60 al Codului administrativ.

În acest context, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău eronat a stabilit că Autoritatea Națională de Integritate a încălcat termenul de efectuare a procedurii administrative limitându-se doar la verificarea termenului prevăzut de art. 60 al Codului administrativ.

Astfel, instanța de recurs consideră imperioase cauzei prevederile Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în special art. 10 alin. (1) din legea nominalizată, în vigoare la data efectuării controlului privind respectarea regimului conflictelor de interese de către Profirie Pancu, conform cărora controlul averii și al intereselor personale ale subiecților declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Articolul 37 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în redacția la data efectuării controlului privind respectarea regimului conflictelor de interese de către Profirie Pancu, prevede că, după repartizarea aleatorie a sesizării de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va dispune începerea controlului. Prevederile art.31, art.32 alin.(3)–(5), art.33, art.34 alin.(2), art.35 și 36 se aplică în mod corespunzător și în cadrul procedurii de inițiere a controlului și de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Prevederile art. 32 alin. (1), (3) – (4) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în redacția la data efectuării controlului privind respectarea regimului conflictelor de interese de către Profirie Pancu, stabilesc că, în procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi efectuat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și în decursul a 3 ani după încetarea acesteia. În procesul de control al averii și intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori privat, inclusiv instituțiilor financiare, documentele și informațiile necesare pentru realizarea controlului. La solicitarea inspectorului de integritate, subiecții menționați la alin.(3) sînt obligați să prezinte Autorității, în termen de 15 zile de la recepționarea solicitării,

pe suport de hîrtie sau în format electronic, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative solicitate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că art. 60 din Codul administrativ prevede termenul general de 30 de zile în care o procedură administrativă trebuie finalizată, dacă legea nu prevede altfel. Respectiv, prevederea legală este o normă generală, care admite excepțiile prevăzute de lege.

La caz, procedura administrativă în cadrul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor este reglementată de legea specială, Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, care și urmează a fi aplicată la caz.

Or, art. 5 alin. (2) și (3) al Legii nr. 100 din data de 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, stipulează că normele juridice generale sînt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate. Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că, procedura administrativă în cadrul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese este reglementată de Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, iar instanța de apel eronat a examinat legalitatea procedurii administrative privind efectuarea controlului cu privire la respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Profirie Panu, doar prin prisma respectării termenului general al procedurii administrative prevăzut la art. 60 din Codul administrativ.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016 nu prevede în mod expres un termen de finalizare a procedurii administrative. Însă, Legea nominalizată stabilește mai multe termene în cadrul cărora inspectorul de integritate urmează să efectueze anumite acțiuni, care cumulativ depășesc termenul general al procedurii administrative de 30 de zile, prevăzut la art. 60 din Codul administrativ.

Astfel, art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în redacția la data efectuării controlului privind respectarea regimului conflictelor de interese de către Profirie Panu, prevede că, în termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acestora. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă include validarea datelor din declarațiile de avere și interese personale prin intermediul sistemului informațional e-Integritate. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea unui

proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului.

Prevederile art. 32 alin. (3) și (4) din Legea menționată stabilesc că, în procesul de control al averii și intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori privat, inclusiv instituțiilor financiare, documentele și informațiile necesare pentru realizarea controlului. La solicitarea inspectorului de integritate, subiecții menționați la alin.(3) sînt obligați să prezinte Autorității, în termen de 15 zile de la recepționarea solicitării, pe suport de hîrtie sau în format electronic, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative solicitate.

Conform art. 34 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în redacția la data efectuării controlului privind respectarea regimului conflictelor de interese de către Profirie Pancu, dacă după exprimarea verbală sau în scris a punctului de vedere al persoanei supuse controlului se constată că între averea dobîndită în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și veniturile obținute în aceeași perioadă este o diferență substanțială și deținerea averii are caracter nejustificat sau dacă persoana supusă controlului nu se prezintă, în termen de 15 zile de la confirmarea recepționării invitației, să-și prezinte punctul de vedere, inspectorul de integritate întocmește un act de constatare, cauza fiind transmisă în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate. Dacă recepționarea invitației nu este confirmată mai mult de 30 de zile de la expedierea acesteia, inspectorul de integritate întocmește actul de constatare numai după expirarea a 15 zile de la expedierea unei invitații repetate, indiferent de faptul dacă a fost sau nu confirmată recepționarea invitației repetate, cauza fiind transmisă instanței de judecată competente spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate. Confiscarea se poate referi la întreaga valoare a averii deținute de subiectul declarării, la valoarea unei părți din aceasta sau a unui bun/unor bunuri determinate.

Iar, conform art. 37 alin. (3) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, în redacția la data efectuării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Profirie Pancu, în cadrul procedurii de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate are obligația de a invita persoana supusă controlului să-și prezinte punctul de vedere printr-o scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc care confirmă informarea (telegramă, fax, e-mail etc.). Punctul de vedere al persoanei supuse controlului poate fi prezentat în termen de 15 zile de la recepționarea invitației. Dacă recepționarea invitației pentru a prezenta un punct de vedere nu este confirmată mai mult de 30 de zile de la expedierea acesteia, inspectorul de integritate întocmește actul de constatare numai după expirarea a 15 zile de la expedierea unei invitații repetate, indiferent de faptul dacă a fost sau nu confirmată recepționarea acesteia.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel eronat a aplicat doar

prevederile art. 60 din Codul administrativ, în circumstanțele în care legea specială ce reglementează procedura efectuării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor și anume, Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, stabilește mai multe termene în cadrul cărora inspectorul de integritate urmează să efectueze anumite acțiuni, care cumulativ depășesc termenul general de 30 de zile, prevăzut de art. 60 din Codul administrativ.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, conchide că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost apreciate, conform cerințelor legislației în vigoare.

Aspectele menționate conduc la concluzia că procedurile desfășurate în instanța de apel nu corespund exigențelor art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar modalitatea în care a fost examinată cauza în instanțele ierarhic inferioare nu poate echivala cu soluționarea efectivă a cauzei, astfel, fiind impusă casarea deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Instanța de recurs consideră necesar de a reitera că Codul administrativ consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Întru satisfacerea acestui principiu, instanțele de judecată sunt obligate să arate motivele de fapt și de drept care au format soluția și să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

În acest sens legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune că instanța de apel rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, precum și efectuează o nouă examinare în fond.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante speței, s-a abținut de a răspunde la toate întrebările de drept ridicate în fața sa, fapt prin ce a emis o hotărâre nemotivată.

Astfel, luând în considerare cele enunțate, instanța de recurs conchide că instanța de apel nu a dat o apreciere multiaspectuală, completă, nepărtinitoare tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, motiv din care a emis o decizie cu o soluție neîntemeiată.

Per ansamblu, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice stabilite, care poartă un caracter secundar și nu au forță juridică de a influența decisiv considerentele de mai sus (a se vedea, printre alte autorități, Kamil Uzun vs Turcia,

10 mai 2007, parag. 64 din 10 mai 2007; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), 17 iulie 2014, parag. 156).

Așadar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție notează că cele menționate mai sus nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora. De altfel, participanții la proces, trebuie să aibă posibilitatea reală să-și prezinte apărarea și să fie audiați de o instanță de apel, care va fi competentă de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiashvili, 2 septembrie 2014, parag. 34, Samardžić, ibidem, parag. 31, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că corectarea erorii instanței de apel la judecarea cauzei în ordine de recurs nu este posibilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate, de a casa decizia din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Astfel, ținând cont de rolul specific al instanței de recurs și de preeminența dreptului, este imperios, ca la reexaminarea cauzei în ordine de apel, să fie remediate neajunsurile procedurii inițiale (a se vedea cauzele Baka vs Ungaria (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 123 – 125).

Pe această cale, cauza de contencios administrativ urmează a fi judecată în întregime în cadrul unei proceduri noi, în cadrul căreia instanța de apel va avea sarcina de a stabili o legătură clară între faptele speței, dispozițiile legale aplicabile și concluziile la care a ajuns. În funcție de rezultatul aprecierii juridice, instanța de apel va trebui să constate temeinicia sau lipsa temeiurilor legale a cererii de apel formulate de către Profirie Panu (a se vedea, spre exemplu, importanța rejudecării cauzei de către instanțele ierarhic inferioare în baza considerentelor unei instanțe de recurs, Victor Harovschi vs Moldova, 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs Bulgaria, 06 septembrie 2018, parag. 52 – 53), inclusiv prin prisma criticilor formulate de Autoritatea Națională de Integritate.

Altfel spus, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată.

Conform art. 248 alin.(1) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate.

Se casează integral decizia din 04 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și se restituie cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Profirie Panu împotriva Autorității Naționale de Integritate cu

privire la anularea actului administrativ spre rejudecare la Curtea de Apel Chişinău,
în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Preşedintele şedinţei,

judecătorul

Tamara Chişca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Aliona Miron

Nina Vascan